

Svenska som andraspråk och litteratur 18.9.2020

Slutgiltiga beskrivningarna av goda svar 12.11.2020

Grunderna enligt vilka bedömningen gjorts framkommer i de slutgiltiga beskrivningarna av goda svar. Uppgiften om hur bedömningsgrunderna tillämpats på examinandens provprestation utgörs av de poäng som examinanden fått för sin provprestation, de slutgiltiga beskrivningarna av goda svar och de föreskrifter gällande bedömningen som nämnden gett i sina föreskrifter och anvisningar. De slutgiltiga beskrivningarna av goda svar innehåller och beskriver inte nödvändigtvis alla godkända svarsalternativ eller alla godkända detaljer i ett godkänt svar. Eventuella bedömningsmarkeringar i provprestationerna anses vara jämfällbara med anteckningar och sålunda ger de, eller avsaknaden av markeringar, inte direkta uppgifter om hur bedömningsgrunderna tillämpats på provprestationen.

Fulla poäng kan endast ges för ett svar som inte innehåller felaktig information.

Provprestationerna får inte kopieras. De är sekretessbelagda dokument.

Anvisningarna om bedömningstjänsten för det elektroniska provet är åtkomliga på nämndens webbplats via länken:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv/bedomningstjanstens-anvisningar-for-larare>

De kriterier utifrån vilka uppgifterna 1.1., 1.3., 1.5., 2, 3.2., 4, 5 och 6 bedöms finns beskrivna i Studentexamensnämndens föreskrifter om provet i svenska som andraspråk.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/foreskrifter_svenska_eller_finska_som_andrasprak.pdf

Problematiska ställen stryks under. Man behöver inte kommentera varje understrykning i ord, men i kommentarsfältet kan man om man vill kommentera vilket ställe som helst.

Del I: Hörförståelse (50 p.)

1. En skådespelares uppväxt (19 p.)

1.1. Vad menar Christoffer Strandberg med att han har haft en rik barndom? (5 p.)
(textsvar)

- Med ordvalet "rik" syftar Christoffer Strandberg på många olika slags positiva barndomsupplevelser. Han har känt sig trygg och haft många släktingar som stått honom nära och uppfostrat honom, även om han växte upp med sin mamma. Hans föräldrar blev ett par igen när han var sex år, och så fick han en bror när han var sju. Då fick han uppleva en stor familj. Han har också vuxit upp i många olika miljöer och fått uppleva olika slags platser. (5 p.)

1.2. Varför ville Christoffer flytta tillbaka till Sjundeå? (2 p.) (flervalssvar)

- För att vara nära naturen (2 p.)

1.3. Hur har Christoffer kunnat utnyttja sin personlighet som en styrka? (5 p.)
(textsvar)

- Han var blyg och osäker när han var liten, men han har kommit över det. Han har känt sig stolt över att vara annorlunda, och senare gjort det till sitt jobb, det vill säga att spela teater. Han har lärt sig bejaka sin personlighet och utveckla den till en styrka. På scenen har han fått vara modig och leva ut och bejaka sitt annorlundaskap. (5 p.)

1.4. Vad gjorde Christoffer i högstadiet som krävde mod? (2 p.) (flervalssvar)

- Han vågade bryta mot normer. (2 p.)

1.5. Varför är skådespelaryrket så viktigt för Christoffer och när insåg han det? (5 p.)
(textsvar)

- Skådespelaryrket är viktigt för Christoffer av flera anledningar. Han kan vara sig själv, uttrycka sig själv och leva ut olika roller när han spelar teater. Eftersom han upplevt att han är blyg och osäker ger skådespelaryrket honom självsäkerhet och positiva upplevelser. Scenen är som en helig plats för honom. Han insåg redan när han var tolv att han var bra på teater. I ett gott svar kan man också konstatera att han verkar tycka om sitt jobb. (5 p.)

2. Film om samerna (20 p.)

2.1. Hur har filmen Sameblod tagits emot och hur ser regissören Amanda Kernell på saken? (5 p.) (textsvar)

- Filmen har tagits emot mycket positivt. Den har fått flera priser internationellt och den har visats på de viktigaste filmfestivalerna. Amanda Kernell är en aning överraskad över framgången. Hon är stolt över hur mycket beröm både skådespelarna och filmen har fått. Hon är också stolt över skådespelarna i filmen. (5 p.)

2.2. Vad kännetecknade valet av skådespelare och varför ville Lene Sparrok gärna medverka i filmen? (5 p.) (textsvar)

- Många av skådespelarna var debutanter. Lena Sparrok tyckte att det var viktigt att filmen inte romantiserade samerna. Hon tyckte om det att filmen gav en mer realistisk, sanningsenlig och rå bild av samerna än vad som är vanligt. (5 p.)

2.3. Varför ville regissören Amanda Kernell göra filmen? (5 p.) (textsvar)

I ett gott svar kan man t.ex. nämna följande:

- Hon hade personliga erfarenheter som hon kunde föra fram i filmen.
- Hon ville göra en uppväxtskildring om att bli en annan person/byta identitet och med filmen visa att de som gjort det inte är ensamma.
- Hon ville berätta hur det är att växa upp med ett ursprung som övriga världen inte accepterar.
- Hon ville göra en film på samiska språket.
- Hon ville berätta den äldre generationens historia och göra deras erfarenheter verkliga. (5 p.)

2.4. Hur har samerna haft det historiskt och hur har de det idag enligt programmet? (5 p.) (textsvar)

- Samerna har haft det svårt, de har inte behandlats väl. De har varit tvungna att neka sin identitet och sitt ursprung. Historiskt sett har det funnits perioder då de inte fått bevara sitt språk och varit tvungna att lämna sina rötter och sina liv som renskötare för att anpassa sig till en helt annan levnadsstil i det svenska samhället. Samerna har ansetts vara mindre värda och sämre. Främlingsfientligheten finns kvar men samerna känner sig inte längre lika mindervärdiga och utanför i samhället. Ett gott svar förutsätter inte kunskap om rasbiologin som nämns i inslaget. (5 p.)

3. Små folk och små språk i en stor värld (11 p.)

3.1. Vad handlar programmet om? (2 p.) (flervalssvar)

- Om små folkgruppers utmaningar (2 p.)

3.2. Varför blir berättaren förbryllad? (5 p.) (textsvar)

- Han tror att han befinner sig i Italien, men när han ser vägs skyltarna, blir han förbryllad och osäker. Bynamnen låter inte alls italienska. Han blir också förbryllad för att samma by har flera olika namn. Det finns tre olika namn på skyltarna, ett på italienska, ett på tyska och ett på ett obekant språk. (5 p.)

3.3. Vad är det berättaren förstår när han ser hur människorna är klädda? (2 p.) (flervalssvar)

- Att nationsgränserna inte motsvarar de kulturella gränserna (2 p.)

3.4. Vad berättar guiden om Valgardena? (2 p.) (flervalssvar)

- Valgardena gavs till Italien som gåva. (2 p.)

Del II: Läskompetens (50 p.)

4. Språksituationen på Nya Guinea (50 p.)

4.1. Varför är forskaren Alfred Kik nedstämd? Vad har han upptäckt i sin forskning? (10 p.) (textsvar)

- Alfred Kik är mycket ledsen för att hans forskningsresultat visar att många av de små språken på Nya Guinea håller på att försvinna eftersom den yngre befolkningen övergår till de tre större officiella språken på ön. Engelskan påverkar kraftigt och eleverna känner inte längre till ord och uttryck i de mindre modersmålen. Det visar att språken och de tillhörande kulturerna håller på att försvinna. (10 p.)

4.2. Varför finns det så många olika språk på Nya Guinea och varför har språken blivit mer hotade under de senaste decennierna? (10 p.) (textsvar)

- Det beror framför allt på terrängen på Nya Guinea. Olika befolkningsgrupper med olika språkvarianter har länge levat isolerade från varandra. På så sätt har många olika mindre språk utvecklats och bevarats på ön. Under de senaste decennierna har urbaniseringen tilltagit och då folk flyttar in till städerna har de övergått till de större språken. (10 p.)

4.3. Hur bevarar man ett språk enligt artikeln? (10 p.) (textsvar)

- Svaret ska fånga upp de centrala faserna i ett språkräddningsprojekt. Det är framför allt: beskrivningen av alfabetet (ljud, tecken osv.) och

dokumentationen av språket (alfabetet, grammatik, texter osv.).

Översättningen av Bibeln kan också nämnas. I ett gott svar är det viktigt att examinandan betonar att räddningen gäller skriftspråket, mindre relevanta detaljer är inte nödvändiga. Det är också möjligt att nämna annat som räddningsprojekten innebär, till exempel att forskarna träffar språkanvändarna och kommunicerar med personerna som talar ett hotat språk. (10 p.)

4.4. Varför växer språket tok pisin och hur hänger det ihop med språkutvecklingen i världen? (10 p.) (textsvar)

- Av de officiella språken på Nya Guinea påminner tok pisin mest om engelskan och det talas mycket i städerna. Att tok pisin växer visar hur engelskan breder ut sig inte bara på Nya Guinea, utan globalt. Många mindre språk hotar att försvinna i världen på grund av att engelskan breder ut sig. (10 p.)

4.5. Ta ställning till det arbete som forskarna gör: Är det viktigt eller inte? Motivera ditt svar. (10 p.) (textsvar)

- Ett gott svar förutsätter inte en viss åsikt om saken. Huvudsaken är att svaret innehåller ett ställningstagande och en motivering som visar att examinandan förstått vad artikeln handlar om. (10 p.)

Del III: Skrivkompetens (129 p.)

5. Kort skrivuppgift: Orolig för framtiden? (30 p.)

Svarstexten bedöms med hjälp av bedömningskriterierna för den korta skrivuppgiften i föreskrifterna för provet i svenska som andraspråk och följande uppgiftsspecifika beskrivning av ett gott svar.

I den korta skrivuppgiften förväntas examinandan skriva en kommentar. Kommentaren ska innehålla cirka 500–800 tecken. En svarstext som avviker från det rekommenderade teckenantalet medför inte poängavdrag.

En god text kan t.ex. kännetecknas av följande egenskaper:

- Texten är utformad som en kommentar och innehåller en ändamålsenlig inledning och avslutning.
- Examinanden tar fasta på innehållet i artikeln och relaterar tydligt sin åsikt till den.
- Examinanden besvarar frågan "Håller du med?" och motiverar väl sin åsikt.

- Examinanden anpassar smidigt och lyhört sina egna synpunkter till artikeln.
- Examinanden reflekterar över tänkbara lösningar på problemen och presenterar möjligtvis en lösning.

6. Uppsats (99 p.)

6.1. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.2. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.3. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.4. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.5. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.6. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.7. Uppsats (99 p.) (textsvar)

6.8. Uppsats (99 p.) (textsvar)